Ceacht a 2 - Daonáireamh 2006

Téama
Céard é Daonáireamh?

Cuspóirí
Cuirfear ar chumas an pháiste:
- insint céard é an daonáireamh
- míniú cén fáth go mbíonn daonáireamh ann
- insint in ord na céimeanna a bhaineann leis an daonáireamh a chur i gcrích
- déan liosta de chuid den eolas atá bailithe
- fáigh amach conas is féidir sonraí an daonáirimh a úsáid

Comhthathú agus Nascáil
Féach Gníomhaíochtaí an Daonáirimh 2006 le liosta iomlán deiseanna comhthaithe a fháil.

Tascanna
- Gníomhaíocht don rang ar fad – Cártaí sórtála an daonáirimh
- Na céimeanna i gciorcal an daonáirimh a chruthú
  - Gníomhaíocht a 1 – Cúlra an daonáirimh
  - Gníomhaíocht a 2 – Focail Iontais, focal cuardaigh agus freagraí
  - Gníomhaíocht a 3 – Cipíní Cliste
  - Gníomhaíocht a 4 – Tomhas an Daonáirimh
  - Gníomhaíocht a 5 – 23 Aibreán 2006

Teastaíonn
- Cártaí A4 – céimeanna i gCiorcal an Daonáirimh S 2.1
- Leagan cártaí imeartha den mhéid thuas S 2.2
- Cártaí príomhphointí S 2.3
- Focail Iontais , focal cuardaigh agus freagraí S 2.4
- Cipíní Cliste S 2.5
- Tomhas an Daonáirimh agus freagra S 2.6
- Bileog oibre an daonáirimh bunaithe ar an uimhir 23 S 2.7

Naisc Bhaile/Scoile
Déan cóip den leagan cártaí imeartha de chiorcal an daonáirimh agus iarr ar na páistí iad a thabhairt abhaile le plé a dhéanamh faoin daonáireamh. Cuimhnigh go bhféadfadh teaghlaigh atá nuatagtha go hÉirinn a bheith i gceist agus b'fhéidir nach bhfuil próiséas an daonáirimh ar eolas acu. Foinse thábhachtach eolais agus tacaíochta iad na páistí sna teaghlaigh sin.

Príomhtheachtaireachtaí
- Foinse an-tábhachtach eolais maidir lenár dtír é an daonáireamh.
- Tá na fíricí agus na figiúirí a sholáthraíonn an daonáireamh riachtanach le pleanáil don todhchaí.

Foclóir
Daonáireamh, bailigh, eolas, sonraí, staitisticí, rialtas, suirbhé, liosta, foirm, eolas, daonra, inscne, áitreabh, oideachas, teanga, eacnamaíocht, úsáideoir, tionscal, fostaíocht, seirbhís mhíleata, cathrú, áiritheoir, acmhainn, faoi rún…....

Is foinse shaibhir é an foclóir thuasluaite d'ábhar díospóireachta agus don obair scríofa freisin.

Measúnú
Beidh na páistí
- ag úsáid na bhfocal a bhaineann le próiséas an Daonáirimh 2006 sa díospóireacht maidir leis an taithí atá ag teaghlaigh Éireannacha ar an daonáireamh
- ag cur na gcéimeanna i bpróiséas an daonáirimh in ord ó bhéal
- ag déanamh liosta de chuid den eolas bailithe sa daonáireamh agus ag plé na bhfáthanna go dteastaíonn sé
- ag plé conas is féidir sonraí an daonáirimh a úsáid agus tuiscint a fháil go bhfuil eolas faoi leith 'leochaileach'.

Pointí Airde don Mhúinteoir
Déan nóta d'aon pháistí ó theaghlaigh nach bhfuil cleachtadh acu ar an daonáireamh agus mínigh an próiséas go mion dóibh – is féidir an obair seo a dhéanamh i mbeirteanna nó mar ghníomhaíocht don rang iomán.
Tá an foclóir a bhaineann le próiséas an daonáirimh cásta amanna, mar sin bí ag faire amach do riachtanais na bpáistí idirnáisiúnta agus dóibh siúd a bhfuil deacrachtaí teanga acu.
Nóta: is féidir le páistí a bhfaigheann an ghníomhaíocht seo an-simplí úsáid a bhaint as acmhainn S 4.8 len iad a spreagadh le TEC a úsáid le graif a fhorbairt. Bheadh siad in ann freisin ansin tosú ag úsáid cairteacha i dtuairisc scríofa (Gaeilge – scríobh agus léamh de shóirt éagsúla).

Nótaí an Mhúinteora – Ceacht a 2

Dul siar ar phríomhtheachtaireachtaí ó Cheacht a 1 – céard is cuimhin linn?

- Is féidir go leor fadhbanna leathúla a réiteach nó cosc a chur orthu trí sonraí a bhailiú ó dhaoine eile agus na sonraí seo a úsáid le hathruithe a dhéanamh le rudaí a fheabhsú.

Babhta tobsmaointe

- Labhair leis na páistí faoi na sonraí a bhailítear sa seomra ranga go laethúil.
- Labhair leis na páistí faoin rolla. Iarr ar na páistí cén t-eolas/sonraí a chuirtear isteach sa leabhar rolla gach lá – ainm an dalta, dáta breithe, seoladh, uimhir aitheantais nó rolla, láithreacht …
- Fáigh amach ó na páistí cén chaoi gur féidir na sonraí seo a úsáid – an múinteoir ranga/príomhoide ag coinneáil taifid den láithreacht, le dul chun cinn an dalta a léiriú agus é/í ag dul tríd an mbunscoil, le scrúdú ó chigirí na Roinne Oideachais agus ó Oifigigh Láithreachta Scoile, le figiúirí a chur ar fáil de líon na bpáistí atá le dul chuig meánscoileanna/taifid, ar mhaithe le cúrsaí staire…(Bíonn sean leabhair rolla go minic ag scoileanna agus is foinse iontacht eolais spéisiúil iad).
- Mínigh do na páistí go mbíonn áireamh oifigiúil ag an rialtas de dhaonra na tíre ar an mbealach céanna go dtógann an múinteoir an rolla gach maidin.

Ar chuala aon duine riamh caint ar an daonáireamh? Céard a cheapann sibh atá ann? Cén fáth go dteastaíonn sé?
Cé chomh minic a cheapann sibh a bhíonn sé ann? Cén bealach a cheapann sibh go ndéantar an daonra a chomhaireamh?
Breathnaigh ar smaointe na bpáistí agus déan iad seo a cheangal leis an bpróiséas bailiúcháin sonraí.

Taispeáin an focal DAONÁIREAMH do na páistí agus mínigh é i.e. comhaireamh oifigiúil ar líon na ndaoine (daonra) sa tír.

B'fhéidir gur chuimhin le cuid de na páistí Daonáireamh 2002 agus b'fhéidir go ndearna siad na ceachtanna a chuir an Phríomh-Oifig Staidrimh (POS) ar fáil don scoil. B'fhéidir gur cuimhin le cuid eile nuair a tháinig foirm an daonáirimh chuig a dteach agus nuair a chomhlánaigh a dtuismitheoirí/ a gcaomhnóirí í. Déan an taithí atá ag na páistí ar an daonáireamh más cuimhin leo é.

Gníomhaíocht a 1 – Cúlra an Daonáirimh – plé agus díospóireacht

D'fhéadfaí ansin an t-eolas seo a leanas a roinnt leis na páistí i rith na díospóireachta. Seachain míniú na bhfocal a fhoghlaim 'de ghlan mheabhair' tríd an oiread den eolas a fháil ó na páistí iad féin agus díospóireacht a bheith agat leo maidir leis na fáthanna go dteastaíonn daonáireamh. Bain úsáid as na Cártaí Príomhphointí **S 2.3** mar chuimhne, go háirid má tá clár Taispeántais Daonáirimh agat.

Céard é Daonáireamh?

Áireamh oifigiúil de dhaonra tíre é daonáireamh. Daonáireamh a thugtar ar an gcineál áirimh seo agus tá sé á dhéanamh ón anallód.

Cén fáth a dteastaíonn an t-eolas seo ó dhaoine?

Ón Laidin *censere* a thagann an focal Béarla ar an daonáireamh 'Census' agus ciallaíonn sé "measúnú nó cáin".

Tharla sé seo mar bhíodh oifigigh rialtais ag cur cláir le chéile de na daoine agus dá maoin.
Cuireadh luach ansin ar an maoin ar mhaithe le cáin a ghearradh uirthi.
Lucht áirimh a tugadh ar na hoifigigh rialtais seo.

Cén fáth gur gá do rialtais cáin a ghearradh ar dhaoine? Céard a dhéanann siad i do thuairim leis an airgead? An mbeadh tír in ann feidhmiú gan cháin a ghearradh ar an daonra?

Rinneadh mion eolas a bhailiú ar an daonra freisin le daoine a aimsiú don tseirbhís mhíleata.

An gá do dhaoine dul san arm sa tír seo? Cén fáth gur theastaigh airm mhóra ó thíortha san anallód? B'fhéidir go bhfuil páistí sa rang as tíortha gur gá do dhaoine óga seirbhís mhíleata a dhéanamh.

B'iad na Rómánaigh a thóg na daonáirimh ba iomlána san anallód (ag tosú sna 500aidí RC).

Cén fáth go gcuirtear daonáireamh i gcrích?

Tá daonáireamh ann le fíricí agus figiúirí (staitisticí) a theastaíonn ón rialtas a chur ar fáil le fáil amach cén chaoi a bhfuil rudaí ag dul ar aghaidh sa tír. Sa lá inniu tógann beagnach gach tír daonáireamh oifigiúil uair amháin **gach cúig nó deich mbliana.** Tá an daonáireamh an-tábhachtach mar tugann sé pictiúr cruinn den tír agus is é an fhoinse is fearr eolais maidir le tír.

Tá an t-eolas a sholáthraíonn daonáireamh fíor luachmhar mar gheall go gcuireann sé bunús ar fáil don dea-rialtas.

Cén cineál eolais a cheapann tú a theastaíonn ónár rialtas?

Cén chaoi a mbaintear úsáid as sonraí an Daonáirimh?

Ar an mbealach céanna go mbailíonn príomhoide na scoile eolas taobh istigh den scoil, bailíonn an rialtas eolas freisin le treochtaí a oibriú amach ag leibhéil éagsúla, náisiúnta, áitiúil, poiblí agus príobháideach. Tá na staitisticí seo riachtanach le rudaí a phleanáil ar nós:

- Cé mhéid scoileanna nua a bheidh ag teastáil uainn?
- An bhfuil a ndóthain ospidéal againn?
- Cé mhéid airgid gur ceart a chur ar leataobh do phinsin seanaoise?
- Cá dteastaíonn bóithre nua uainn?

Cé a chuireann an Daonáireamh i gcrích?

Tá comhlachtaí (eagraíochtaí) speisialta ag go leor tíortha atá freagrach as an daonáireamh a chur i gcrích. In Éirinn is í **an Phríomh-Oifig Staidrimh (POS)** a chuireann an daonáireamh i gcrích. Oifig staitisticí an Rialtais í an POS agus tá réimse leathan eolais sóisialta, eacnamaíoch agus déimeagrafaíoch maidir le hÉirinn á bhailiú agus á fhoilsiú aici ó bunaíodh í sa bhliain 1949.

Faoin Acht Staidrimh, 1993 bunaíodh an POS ar bhonn reachtúil mar chuid den Státseirbhís. Cintíonn an tAcht seo freisin go bhfuil na sonraí a bhailíonn an POS **faoi rún daingean** agus nach féidir an t-eolas a úsáid ach ar mhaithe le staidreamh.

Céard a chialaíonn 'Faoi Rún'? Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach an t-eolas a choinneáil faoi rún?

Earcaíodh tuairim agus 5,000 daoine ar an bhfoireann sealadach sna ceantair agus chuir an POS traenáil orthu leis an daonáireamh a chur i gcrích. An bhfuil a fhios agat go mbeidh sa bhreis ar **4,400 Áiritheoirí Daonáirimh** ag dáileadh foirmeacha daonáirimh roimh an 23 Aibreán agus á mbailiú ar dháta faoi leith tar éis oíche an daonáirimh. Tabharfaidh siad cúnamh freisin do dhaoine leis an bhfoirm a chomhlánú má bhíonn aon deacracht acu le ceist agus cuirfidh siad eolas ar fáil.

Beidh cárta aitheantas ar iompar ag gach áiritheoir.

Cén fáth go mbeadh orthu Cárta Aitheantais a bheith ar iompar acu?

Forbairt Foclóra

Sa bhabhta tobsmaointe, beidh sé tábhachtach foclóir béil a fhorbairt ar théama an Daonáirimh. B'fhéidir go mbeadh an liosta seo ina chúnamh:

* Daonáireamh	* Cáin	* Trádáil	* Fostaíocht
* Eolas	* Sonraí	* Suirbhé	* Oideachas
* Daonra	* Rialtas	* Staitisticí	* Inscne
* Clár	* Talmhaíocht	* Sóisialta	* Gairm
* Maoin	* Tionscal	* Eacnamaíocht	* Tuaithe / Uirbeach
* Meastúchán	* Náisiúnta	* Treocht	* Sonraí

Gníomhaíocht don rang iomlán

Labhair leis na páistí faoin daonáireamh agus mínigh dóibh cén chaoi a gcuirtear an daonáireamh i gcrích ag baint úsáide as na cártaí leide (**S 2.1**) mar bhunús don díospóireacht. Is féidir na páistí a spreagadh le tomhas céard í an chéad chéim eile agus is féidir na cártaí a chur in ord ar leic an chláir dhuibh.

Céim a 1: Dáilítear foirmeacha an daonáirimh ar theaghlaigh mí roimh Lá an Daonáirimh.
Céim a 2: Oíche an Daonáirimh léann daoine ar fud na tíre na ceisteanna ar fhoirm an daonáirimh agus scríobhann siad na freagraí ar an bhfoirm.
Céim a 3: Bailítear foirmeacha an daonáirimh ónár dteaghlaigh.
Céim a 4: Déantar foirmeacha an daonáirimh a sheiceáil agus a scanáil isteach i ríomhaire i lár oifig.
Céim a 5: Cuirtear na freagraí / an t-eolas ar ghraif nó scríobhtar ar liostaí iad.
Céim a 6: Léann daoine na graif nó liostaí seo agus scríobhann siad tuairiscí.
Céim a 7: Déanann na daoine a ritheann ár dtír (an rialtas) pleananna len í a fheabhsú mar áit chónaithe.

Ba cheart béim a leagan ar ord na ngníomhaíochtaí i gciorcal an daonáirimh agus na páirteanna a phlé. Is féidir é seo a dhéanamh i mbeirteanna ag baint úsáide as **S 2.2** cártaí imeartha nó mar tasc don rang iomlán ag baint úsáide as na leaganacha A4 **S 2.1.**

Leag béim ar dháta an Daonáirimh atá ag teacht – 23 Aibreán 2006

An Rang Iomlán

Díospóireacht maidir leis an méid a d'fhoghlaim muid inniu.
An cuimhin le haon duine céard é daonáireamh?
Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach ?
Cé chomh minic a thógtar daonáireamh?
Lig ort go bhfuil tú ag míniú ciorcal an daonáirimh do dhuine i dtír eile –an féidir leat insint dó/di cén t-ord ina tharlaíonn na céimeanna i gciorcal an daonáirimh?

Téigh siar ar na Cártaí Príomh Phointí **(S 2.3)** agus taispeáin iad ar chlár fógraí le hobair na bpáistí ar an daonáireamh.

Obair bhreise:

Gníomhaíocht a 2 – Focal Cuardaigh an Daonáirimh

Chomh maith le foclóir a mhúineadh do na páistí mar chuid dá ngníomhaíocht teanga béil is féidir na focail a thaispeáint ar luas chártaí. Is féidir iad a usáid mar speagadh d'obair shimplí scríofa agus mar ghníomhaíocht dóibh siúd a chríochnaíonn go luath nó do pháistí níos cumasaí.

Gníomhaíocht a 3 – Tomhas an Daonáirimh ~ 'Cipíní Cliste'

Gníomhaíocht bhreise spraíúil ag baint úsáide as cipíní cliste le príomhfhocail an daonáirimh a chruthú.

Gníomhaíocht a 4 – Tomhas Matamaiticiúil an Daonáirimh

Leagann an ghníomhaíocht bhreise seo béim ar dháta an Daonáirimh atá ag teacht aníos, is é sin an 23 Aibreán 2006 ag baint úsáide as tascanna le fadhbanna matamaiticiúla a réiteach.

Gníomhaíocht a 5 – 23 Aibreán 2006

Tá ceisteanna spraíúla curtha ar fáil don pháiste anseo, chomh maith le tascanna agus gníomhaíochtaí bunaithe ar dháta an Daonáirimh, 23 Aibreán 2006.

S 2.1

Dáiltear foirmeacha an daonáirimh ar ár dtithe

Déantar foirmeacha an daonáirimh a chomhlánú lá an daonáirimh

Bailítear foirmeacha an daonáirimh tar éis lá an daonáirimh

Déantar foirmeacha an daonáirimh a sheiceáil agus a scanáil

Cuirtear eolas ar ghraif nó ar liostaí

Léann daoine na graif agus scríobhann siad tuairiscí

Déantar pleananna leis an tír a fheabhsú

M 3.1

Céimeanna i gCiorcal an Daonáirimh

Dáilítear foirmeacha an Daonáirimh ar ár dtithe	Déantar foirmeacha an Daonáirimh a chomhlánú Lá an Daonáirimh	Bailítear foirmeacha an Daonáirimh tar éis Lá an Daonáirimh	Déantar foirmeacha an Daonáirimh a sheiceáil agus a scanáil

Cuirtear eolas ar ghraif nó ar liostaí	Léann daoine na graif agus scríobhann siad tuairiscí	Déantar pleananna leis an tír a fheabhsú

S 2.3

Áireamh oifigiúil de dhaonra na tíre é daonáireamh

Ciallaíonn an focal Béarla Cencus '*measúnu nó cáin*' Laidin: censere

Soláthraíonn daonáireamh fíricí agus figiúirí (staitisticí) don rialtas

Bíonn daonáireamh ann go hiondúil gach cúig nó deich mbliana

Déanann an Phríomh-Oifig Staidrimh (POS) an obair ar fad

Dáileann agus bailíonn sa bhreis ar 4400 áiritheoirí foirmeacha an daonáirimh

Focail Iontais

A	É	I	R	E	A	W	F	H	R	I	E	J	L	C
M	E	B	V	B	D	O	S	S	H	T	X	J	U	I
S	O	V	S	H	A	I	O	U	E	I	I	M	G	V
H	L	M	D	A	O	D	N	I	A	O	W	H	U	Z
M	A	F	B	A	N	E	S	R	G	N	X	V	E	A
R	S	O	R	C	Á	A	O	B	N	S	D	D	A	N
I	A	S	A	M	I	C	N	H	A	C	P	A	C	U
A	L	T	I	H	R	H	R	É	E	A	Q	U	N	S
L	I	A	L	A	E	A	A	R	T	L	H	O	A	F
T	Á	Í	L	I	A	S	Í	I	R	M	P	N	M	Y
A	N	O	E	N	M	Q	H	O	A	H	N	Ú	A	Z
S	A	C	G	N	H	B	D	E	A	M	Á	R	Í	R
H	C	H	C	U	A	A	R	H	T	A	E	I	O	M
W	S	T	N	E	O	I	Á	T	N	E	R	O	C	O
Y	R	I	R	N	A	A	T	I	Ú	R	B	A	H	A
Z	U	T	R	H	T	M	A	R	I	D	I	F	T	R
D	I	A	M	X	R	U	R	I	S	I	A	P	W	N
Á	H	O	C	I	Q	H	W	Á	I	A	E	H	O	O
E	C	E	O	G	E	O	M	H	Á	T	E	P	T	A
C	B	F	B	C	S	Ó	N	P	N	S	L	T	M	D

Faigh na focail seo agus dathaigh iad le dathanna éagsúla

Ráta	Náisiúnta	Braille	Comhaireamh	Sonraí
Scanáil	Rialtas	Nós	Oideachas	Teanga
Aibreán	Daonáireamh	Eacnamaíocht	Eolas	Faoi Rún
Áitreabh	Suirbhé	Staidreamh	Tionscal	Áiritheoir
Daonra	Acmhainn	Fostaíocht	Foirm	Éire

Cuir na focail thuas in ord aibítre..

Faigh an Uimhir Dhraíochta anois.

Bain úsáid as an gcód seo:

Focail 'A' = 1

Focail 'B' = 2

Focail 'C' = 3

Dúshlán!

- Comhairigh an méid focal A, B agus C … atá ar do liosta.
- Má tá 5-fhocal A scríobh an abairt uimhreach seo 5 x 1 = 5
- Má tá 3-fhocal B agat, scríobh an abairt uimhreach seo 3 x 2 = 6

Nuair atá na habairtí uimhreacha ar fad scríofa agat, déan suas an t-iomlán leis an uimhir dhraíochta a fháil!

Freagra

Ord Aibítre

Acmhainn	Aibreán	Áiritheoir	Áitreabh	Braille
Comhaireamh	Daonra	Daonáireamh	Eacnamaíocht	Éire
Eolas	Faoi Rún	Foirm	Fostaíocht	Náisiúnta
Nós	Oideachas	Ráta	Rialtas	Scanáil
Sonraí	Staidreamh	Suirbhé	Teanga	Tionscal

Uimhir Dhraíochta

Méid Focal	Abairt Uimhreach	Iomlán
4 fhocal A	4 x 1 = 4	4
1 focal B	1 x 2 = 2	2
1 focal C	1 x 3 = 3	3
2 fhocal D	2 x 4 = 8	8
3 fhocal E	3 x 5 = 15	15
3 fhocal F	3 x 6 = 18	18
2 fhocal N	2 x 14 = 14	28
1 focal O	1 x 15 = 15	15
2 fhocal R	2 x 18 = 36	36
4 fhocal S	4 x 19 = 76	76
2 fhocal T	2 x 20 = 40	40
Uimhir Dhraíochta = 245		

Focail Iontais

A	É	I	R	E	A	W	F	H	R	I	E	J	L	C
M	E	B	V	B	D	O	S	S	H	T	X	J	U	I
S	O	V	S	H	A	I	O	U	E	I	I	M	G	V
H	L	M	D	A	O	D	N	I	A	O	W	H	U	Z
M	A	F	B	A	N	E	S	R	G	N	X	V	E	A
R	S	O	R	C	Á	A	O	B	N	S	D	D	A	N
I	A	S	A	M	I	C	N	H	A	C	P	A	C	U
A	L	T	I	H	R	H	R	É	E	A	Q	U	N	S
L	I	A	L	A	E	A	A	R	T	L	H	O	A	F
T	Á	Í	L	I	A	S	Í	I	R	M	P	N	M	Y
A	N	O	E	N	M	Q	H	O	A	H	N	Ú	A	Z
S	A	C	G	N	H	B	D	E	A	M	Á	R	Í	R
H	C	H	C	U	A	A	R	H	T	A	E	I	O	M
W	S	T	N	E	O	I	Á	T	N	E	R	O	C	O
Y	R	I	R	N	A	A	T	I	Ú	R	B	A	H	A
Z	U	T	R	H	T	M	A	R	I	D	I	F	T	R
D	I	A	M	X	R	U	R	I	S	I	A	P	W	N
Á	H	O	C	I	Q	H	W	Á	I	A	E	H	O	O
E	C	E	O	G	E	O	M	H	Á	T	E	P	T	A
C	B	F	B	C	S	Ó	N	P	N	S	L	T	M	D

S 2.5

Cipíní Cliste

Is féidir úsáid a bhaint as cipíní le haghaidh tomhasanna, cleasanna agus cluichí de chuile chineál.
Tosaigh anois á mbailiú – ní amháin go mbeidh athchúrsáil ar bun agat agus tú ag cuidiú leis an timpeallacht, ach beidh spraoi agat freisin!

Cuir amach 19 cipíní mar seo a leanas:

| | | | | | | | | | | | | | | | | | |

Tóg an 19 cipín thuas. Gan aon cheann acu a bhaint amach an féidir leat iad a shórtáil leis an uimhir 2006 a dhéanamh.

Anois tóg 11 cipín agus déan 2006 astu. Tá leid ar fáil san anagram seo:

CHHRUIMEAA RÓMACHAÁN

Agus tá tuilleadh ann!
Cuir amach 10 gcipín agus déan an uimhir 23 – dáta an daonáirimh!

Is féidir leat cipíní a chur trasna ar a chéile leis an uimhir dhraíochta seo a dhéanamh.

Anois an tsamhlaíocht!
An féidir leat focail a dhéanamh le cipíní.
Ar dtús tomhas cé mhéid cipíní a bheidh ag teastáil uait, déan an focal agus breatnaigh an raibh an ceart agat.
Bain triail as an gcéad péire agus ansin déan focail 'daonáirimh' eile.

Focal	Tomhas an méid cipíní	Méid cipíní a d'úsáid tú
Daonáireamh		
Aibreán		

Freagra ar Chipíní Cliste

1.

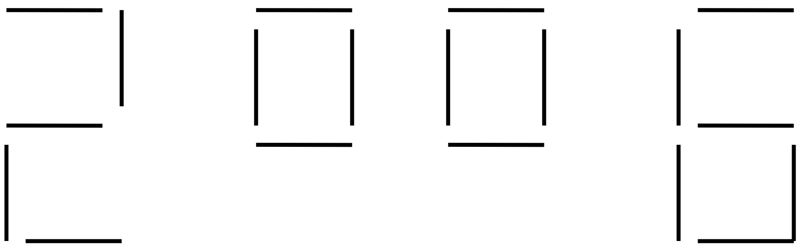

2.

UIMHREACHA RÓMÁNACHA

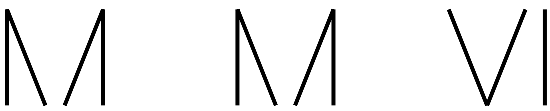

3.

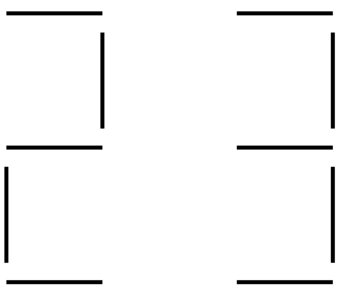

S 2.6

Tomhas an Daonáirimh

Léigh an abairt uimhriúil i ngach bosca thíos.

Dathaigh na boscaí a bhfuil an freagra 23 orthu.

3x5 +8	9x3-4	2x8+7	8+19+8	5x8-17	2x13-3	4x8-9
3x3+20	5x4+4	4x9-13	9+9+9	7x8-30	96 ÷ 4	2x23÷2
15x2-7	2x12-1	69 ÷ 3	4x8+7	30÷3+13	24÷2+11	3x15-22
2x3+17	39 ÷ 3	30÷2+13	8+8+8	40÷2+13	99 ÷ 3	92 ÷ 4
5x6-7	30÷2+8	18÷3+17	10+19+10	2x9+5	2x9+5	7+9+7

Freagra ar
Thomhas an Daonáirimh

Léigh an abairt uimhriúil i ngach bosca thíos.

Dathaigh na boscaí a bhfuil an freagra 23 orthu.

3x5+8	9x3-4	2x8+7	8+19+8	5x8-17	2x13-3	4x8-9
3x3+20	5x4+4	4x9-13	9+9+9	7x8-30	96 ÷ 4	2x23÷2
15x2-7	2x12-1	69 ÷ 3	4x8+7	30÷3+13	24÷2+11	3x15-22
2x3+17	39 ÷ 3	30÷2+13	8+8+8	40÷2+13	99 ÷ 3	92 ÷ 4
5x6-7	30÷2+8	18÷3+17	10+19+10	2x9+5	2x9+5	7+9+7

Céard a thugann tú faoi deara faoin bpatrún datha atá déanta agat?

Scríobh roinnt abairtí uimhriúla a bhfuil 23 mar fhreagra orthu sna boscaí thíos:

S 2.7

Fiche Trí

Beidh an Daonáireamh ann Dé Domhnaigh, 23 Aibreán 2006.

Scrúdaímis an Uimhir Dhraíochta 23.

* An uimhir chorr nó chothrom í 23? ____________
* An uimhir chearnógach, dhronuilleach nó triantánach é 23? ___________
* An bhfuil fachtóirí ag an uimhir 23? Cén t-ainm atá ar an gcineál uimhir seo?
* Cé mhéid abairtí uimhriúla gur féidir leat a lua a thugann iomlán de 23?

* Cé mhéid míonna den bhliain a bhfuil 23 lá iontu?____________________________
* Liostaigh na príomhuimhreacha a thagann roimh 23?__________________________
* Cé mhéid daoine sa rang a bhfuil breithlá ar an 23ú acu? ______________
* Cén comhartha réalta atá luaite leis an 23 Aibreán? __________________________
* Cleas uimhreacha. Scríobh an uimhir 23 ar phíosa páipéir. Is í seo uimhir A.
* Iompaigh an uimhir 23 droim ar ais. Is í seo uimhir B.
* Suimigh uimhir A agus B. Céard é an t-iomlán? ______________
* Tóg an uimhir 23 arís. Suimigh an dá digit. Céard é an freagra? ______________
* Méadaigh an freagra seo faoi 11. An freagra _____.
* Cuir an chéad agus an dara freagra i gcomparáid lena chéile. Céard a thugann

tú faoi deara?

Bain triail as seo le tuilleadh uimhreacha dhá digit